

עיצוב ייחודי
להדפסה חסכונית
מומלץ להדפיס
ולחלק בעבודה ובקהילה

כל המשפחה מחוברת סביב הזרף של אבא

מסרים מהדף היומי / פרשת ויקהל תשפ"ד / גליון מס' 95

סעודה שלישית

השבוע למדנו בגמ':

דף ט':

"מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה"

בגמרא השבוע מוצאים אנו כלל ידוע בש"ס: כשם שאדם יכול לזכות בחפץ מסוים עבור עצמו, כך יכול הוא לזכות בזה עבור חברו, 'מיגו דזכי לנפשיה, זכי נמי לחבריה'.

חכמי המוסר לומדים כלל זה כמליצה: אדם מתנהג כדת וכהלכה, ובד בבד צובר זכויות לרוב. כיצד? מבלי שהוא שם לב, הוא משפיע לטובה על הרואים אותו, וגם הם נוהגים כמותו; 'מיגו דזכי לנפשיה' - מתוך שזיכה את עצמו, 'זכי נמי לחבריה' - זיכה גם את חבריו להיות טובים יותר.

רבי יצחק זילברשטיין שליט"א מספר: אחד מתלמידי הכולל בחולון, חוזר בתשובה, סיפר לי פעם את סיפורה של אשתו: כצעירה השתייכה לזרם ה'ליברלים' [שם-כיסוי לשנאת דת...], באחד הימים צעדה עם חברותיה ברחוב, כשלמולם הופיע בחור חרדי. הלה שביקש לשמור על טהרתו, הרכין ראשו, החברות פרצו בצחוק. "אך אותי זה לא שעשע", סיפרה האישה, "גליתי לתדהמתי שיש המואסים בתחלואות העולם, ונתעורר בי הרצון לברר את האמת, עד שלבסוף הקמתי בית יהודי לתפארה"; "אי שם מתהלך מאן דהו", סיכמה, "שאינו יודע כי משפחה שלמה חבה לו את חייה הרוחניים..."

איך זה קשור אלינו?

לזכות את הרבים - זהו בהישג יד של כל אחד. תפילה כראוי, התנהגות מופתית, עמידה על עקרונות ההלכה: כשנהג באופן זה נגרום גם לאחרים להתנהג כך, והיה זה שכרנו.

יום שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף ה':

"חזקה אין אדם חוטא ולא לו"

רועה בהמות פסול לעדות, מאחר שחזקתם של הרועים לרעות בהמותיהם בשדות אחרים ולגוזלם, והרי הגזלן פסול לעדות. הגמרא השבוע מלמדת שזהו דווקא בבהמות שלו, אך הרועה בהמות של אחרים אינו חשוד שהוא נותן להן לרעות בשדות אחרים; שאין אדם חוטא אם אין לו רווח אישי מכך.

הנפש היהודית סולדת מן החטא. אלמלא היו לו שיקולים דמיוניים של רווח כלשהו, לא היה היהודי בא לידי חטא.

בעיר קוד'ניץ שימש כראש העיר ד"ר גונשר, יהודי משומד שהיה שנוא על בני עמו. משנכנסו הצוררים הנאצים לעירו, הביאוהו למפקדת הגסטפו ודרשו ממנו לשרוף ספר תורה. הוא סירב והכריז: "יהודי אני, ויהודי אשאר". בתגובה הוכה עד מוות. כשסיפרו זאת לאשתו, פרצה בכי. בידים רועדות פשפה בין חפציו והראתה פתק שכתב פעם: "השתמדתי כי רציתי פרנסה, פעמים אין ספור ביום קיללתי את צעדי המטופש, ולוואי שאזכה למות כיהודי". תפלתו המרטיטה התקיימה. אף אשתו שבה למקור מחצבתה, ועלתה על המוקד כיהודייה כשרה. ה"ד

איך זה קשור אלינו?

נעמיק ונכיר בגדולתה של נפש יהודית. נבין שלעולם לא יעלה ביד אי מי לנתק את החוט המקשר בינה למקור מחצבתה.

ליל שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף ה':

"הכופר במלווה כשר לעדות"

בגמרתנו השבוע פוסק רב חסדא: אדם שהכחיש שלוה ולאחר מכן נודע ששיקר, לא נפסל לעדות. למרות שגזלן פסול לעדות, מסתבר שאדם זה לא התכוון לגזול, הוא היה דחוק במעות, ובהכחשתו ביקש 'בסך הכל' לדחות את התשלום, עד שישגי כסף.

לא פעם רואים אנו אדם שנוהג שלא כשורה, אנו חפצים 'להעמיד אותו על המקום', אך אם נבחן את המקרה לעומק נגלה שמתחת למעשהו מסתתרת מצוקה. במקום לזעוק, להריע ולבייש, נוכל בצורה מכובדת להביא אותו לתקן את מעשיו מבלי לפגוע בו.

לפני רבה הראשי של תימן, רבי יחיא יצחק-הלוי, הופיע אדם שתבע את שכנו; תרנגולת היתה לו, שמינה וטובה, והנה נעלמה. הוא חושד בשכן, ומבקש שהרב יורה על חיפוש בבית השכן. רבי יחיא הביט בשכן, ממראהו העלוב והחיוור למד שהחשד נראה נכון. כנראה חפץ האישי בתרנגולת להשביע בה את רעבון בני ביתו. הרב פנה בתוכחה לתובע: "אומר לך מה היה, בודאי נכנסה התרנגולת מעצמה לחצר שכנך, הוא חפץ להחזירה, אך המהומה שעוררת מונעת ממנו לעשות זאת מבלי שייחשד בגניבה". "האמנם נכון הדבר?!" פנה הרב לנתבע, "אכן, כך היה" השיב הלה בעיניים נוצצות, והשלום שב על כנו.

איך זה קשור אלינו?

ילד משתולל, אדם יוצא מכליו; במקום לדון אותו לכף חובה, ננסה להבין למצוקתו, אולי נצליח גם לפתור אותה.